

Instrukcija video koplietošanas platformu pakalpojumu identificēšanai

Instrukcija video koplietošanas platformu pakalpojumu identificēšanai (turpmāk – Instrukcija) izveidota, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2010/13/ES (2010. gada 10. marts) “Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva” (turpmāk – AVDMPD), tās grozījumiem Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvā (ES) 2018/1808 (2018. gada 14. novembris), Komisijas Paziņojuma Pamatnostādnēm par “video koplietošanas platformas pakalpojuma” definīcijas būtiskas funkcionalitātes kritērija praktisko piemērošanu saskaņā ar AVDMPD un Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma (turpmāk arī – EPLL) IV¹ nodaļā “Pakalpojuma pēc pieprasījuma sniegšanas ierobežojumi un video koplietošanas platformas” noteikto.

Nemot vērā, ka video koplietošanas platformas kļūst arvien populārākas, tai skaitā Latvijā, Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (turpmāk – Padome) ir izstrādājusi šo Instrukciju nolūkā veicināt vienotu izpratni par normatīvajos aktos noteiktajām pakalpojuma “video koplietošanas platforma” pazīmēm. Šī Instrukcija ir paredzēta Padomes locekļiem un darbiniekiem, veicot pakalpojumu pārbaudi. Tomēr Instrukciju var izmantot arī citas personas, nosakot, vai kāds konkrēts pakalpojums atbilst video koplietošanas platformas pazīmēm, un tādējādi uz šo pakalpojuma sniedzēju ir attiecināmas EPLL un citos normatīvajos aktos noteiktās tiesības un pienākumi.

Instrukcijas pirmajā daļā tiek definēti Instrukcijā izmantoto terminu skaidrojumi, savukārt, Instrukcijas otrajā daļā tiek uzskaitītas un analizētas pazīmes un kritēriji, kas ļauj izdarīt secinājumu par to, vai pakalpojums uzskatāms par video koplietošanas platformu. Visas Instrukcijā norādītās video koplietošanas platformas pazīmes ir kumulatīvas, proti, tām ir jāpastāv vienlaikus. Katra video koplietošanas platformas pakalpojuma pārbaude veicama, izvērtējot visas Instrukcijā norādītās pazīmes un to kritērijus.

SATURS

I. Terminu skaidrojumi.....	3
II. Video koplietošanas platformas pazīmes	5
1. pazīme. Tiek sniegts pakalpojums	5
2. pazīme. Pakalpojuma sniedzējs neuzņemas redakcionālo atbildību	6
3. pazīme. Pakalpojums paredzēts raidījumu un/vai lietotāju veidotu video izplatīšanai	6
3.2. 1. kritērijs. Pakalpojums, kura galvenais mērķis ir nodrošināt plašākai sabiedrībai raidījumu, lietotāju veidotos video vai abus, aprite.....	7
3.3. 2. kritērijs. Pakalpojums, kas cita starpā ietver nošķiramu daļu, kuras galvenais mērķis ir nodrošināt plašākai sabiedrībai raidījumus, lietotāju veidotos video vai abus	7
3.4. 3. kritērijs. Pakalpojums, kura būtiskas funkcionalitātes nolūks ir nodrošināt plašākai sabiedrībai raidījumus, lietotāju veidotos video vai abus	8
4. pazīme. Pakalpojumā saturs tiek nodrošināts ar mērķi informēt, izklaidēt vai izglītēt plašāku sabiedrības daļu	9
5. pazīme. Pakalpojums tiek sniegts, izmantojot elektroniskos komunikāciju tīklus	9
6. pazīme. Pakalpojuma sniedzējs nosaka platformas organizāciju.....	9
III. Shēma video koplietošanas platformu identificēšanai.....	11

I. Terminu skaidrojumi

Elektronisko sakaru tīkls – pārraides sistēmas, komutācijas un maršrutēšanas iekārtas (tajā skaitā tīkla elementi, kas netiek izmantoti) un citi resursi, kas neatkarīgi no pārraidītās informācijas veida ļauj pārraidīt signālus, izmantojot vadus, radioviļņus, optiskos vai citus elektromagnētiskos līdzekļus tīklos, tajā skaitā:

- a) satelītu tīklos, fiksētos tīklos (kanālu un pakešu komutācijas tīklos, ieskaitot internetu) un mobilos zemes elektronisko sakaru tīklos,
- b) tīklos, kurus izmanto radio un televīzijas signāla izplatīšanai,
- c) kabeļtelevīzijas un kabeļradio tīklos, elektrības kabeļu sistēmās, ciktāl tās ir izmantotas, lai pārraidītu signālus.

Lietotāja veidots video – kustīgu attēlu kopums ar skaņu vai bez tās, kas neatkarīgi no tā garuma veido atsevišķu vienību, kuru radījis lietotājs un kuru video koplietošanas platformā augšupielādējis šis vai jebkurš cits lietotājs.

Privātpersona – fiziskā persona, privāto tiesību juridiskā persona vai šādu personu apvienība.

Raidījums (audiovizuāls raidījums) – kustīgu attēlu kopums ar skaņu vai bez tās, tādējādi ietverot arī mēmās filmas, bet neaptverot skaņas pārraidi vai radio pakalpojumus, kas neatkarīgi no tā garuma veido atsevišķu vienību katalogā, kuru izveidojis elektroniskais plašsaziņas līdzeklis, tostarp informatīvi analītisks saturs, ziņas, izglītojošs, izklaides, kultūras saturs, pilnmetrāžas filmas, videoklipi, sporta pasākumi, situāciju komēdijas, dokumentālās filmas, bērnu raidījumi un oriģināllugas, tiešraižu ieraksts u.c. un kura forma un saturs ir pielīdzināmi televīzijas raidījumu formai un saturam.

Redakcionālā atbildība – efektīva kontrole gan attiecībā uz raidījumu izvēli, gan attiecībā uz to organizāciju katalogā.

Video koplietošanas platformas pakalpojums – pakalpojums (vai no tā nošķirama daļa), uz kuru nav attiecināma redakcionālā atbildība un kura būtiskas funkcionalitātes galvenais nolūks ir, izmantojot publiskos elektronisko sakaru tīklus, piedāvāt plašākai sabiedrībai informējošus, izklaidējošus vai izglītojošus raidījumus un lietotāju veidotos video, un kurā to organizāciju nosaka pakalpojuma sniedzējs, tostarp ar automātiskiem

līdzekļiem vai algoritmiem, jo īpaši veidojot priekšskatījumus, marķējot un kārtojot noteiktā secībā.

Video koplietošanas platformas pakalpojuma sniedzējs – fiziska vai juridiska persona, kas sniedz video koplietošanas platformas pakalpojumu.

II. Video koplietošanas platformas pazīmes

Video koplietošanas platformas pazīmes, kuras ir kumulatīvas, proti, tām ir jāpastāv vienlaikus:

- 1) 1. pazīme. Tiek sniegts pakalpojums;
- 2) 2. pazīme. Pakalpojuma sniedzējs neuzņemas redakcionālo atbildību;
- 3) 3. pazīme. Pakalpojums paredzēts raidījumu un/vai lietotāju veidotu video izplatīšanai;
- 4) 4. pazīme. Pakalpojumā saturs tiek nodrošināts ar mērķi informēt, izklaidēt vai izglītēt plašāku sabiedrības daļu;
- 5) 5. pazīme. Pakalpojums tiek sniegts, izmantojot elektroniskos komunikāciju tīklus;
- 6) 6. pazīme. Pakalpojuma sniedzējs nosaka platformas organizāciju.

1. pazīme. Tiek sniegts pakalpojums

- 1.1. Video koplietošanas platformas pakalpojuma sniedzējs (turpmāk arī – pakalpojuma sniedzējs) ir fiziska vai juridiska persona, kas sniedz video koplietošanas platformas pakalpojumu, nodrošinot iespēju lietotājiem skatīties, augšupielādēt, koplietot un mijiedarboties ar video saturu.
- 1.2. Video koplietošanas platformu pakalpojumi ir uzskatāmi par “pakalpojumiem” **Līguma par Eiropas Savienības darbību** 57. panta izpratnē, kas tajā skaitā nosaka, ka pakalpojumus parasti sniedz par atlīdzību.
- 1.3. Jēdziens “pakalpojums” sevī ietver jebkādu saimnieciskās darbības veidu, tostarp sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu. Par saimniecisko darbību tiek uzskatīta jebkura darbība, kas vērsta uz darbu veikšanu, preču ražošanu vai **pakalpojumu sniegšanu** par atlīdzību. Saimnieciskā darbība ietver arī līgumu izpildi, kas saistīta ar profesionālo darbību.
- 1.4. Veicot saimniecisko darbību, **var tikt gūti** ienākumi no komercdarbības, tostarp preču pārdošanas, pakalpojumu sniegšanas, dotācijām, sponsorējumiem, abonentu maksājumiem, ziedojumiem u. c. Tomēr saimnieciska rakstura darbību var konstatēt arī gadījumos, kad ienākumi vēl netiek gūti (piemēram, uzņēmējdarbības sākumposmā), bet ir pamatota iespēja tos gūt nākotnē. Šo raksturu var apliecināt arī ar izdevumiem, kas saistīti ar video koplietošanas

platformas darbības nodrošināšanu, piemēram, interneta vietnes uzturēšanu, ienākumu izmaksu satura veidotājiem, tehnisko pakalpojumu izdevumiem u. tml.

- 1.5. Viens no galvenajiem ienākumu avotiem video koplietošanas platformās ir reklāmu izvietošana.

2. pazīme. Pakalpojuma sniedzējs neuzņemas redakcionālo atbildību

- 2.1. Video koplietošanas platformas pakalpojuma sniedzējs neuzņemas redakcionālo atbildību, video koplietošanas platforma nodrošina vienīgi tehnisko risinājumu lietotāja veidota satura izplatīšanai.
- 2.2. Video koplietošanas platformā ieviestie satura izcelšanas, piekļūstamības un pievilcības uzlabošanas risinājumi paši par sevi nenodrošina tādu kontroles līmeni pār saturu, kas būtu pielīdzināms redakcionālai atbildībai. Līdz ar to šādu rīku esība nav pietiekams pamats, lai attiecīgo platformu kvalificētu kā mediju pakalpojumu sniedzēju, nevis kā video koplietošanas platformas pakalpojumu.
- 2.3. Ierobežojumu piemērošana vai satura dzēšana no platformām pati par sevi nav pielīdzināma redakcionālās atbildības īstenošanai.

3. pazīme. Pakalpojums paredzēts raidījumu un/vai lietotāju veidotu video izplatīšanai

Lai pakalpojums tiktu uzskatīts par video koplietošanas platformu, raidījumu un/vai lietotāju veidoto video daļai ir **jāatbilst vismaz vienam no** turpmāk minētajiem **trim kritērijiem**. Kritēriji var pastāvēt arī vienlaikus:

- 1) 1. kritērijs. Pakalpojums, kura **galvenais mērķis** ir nodrošināt plašākai sabiedrībai raidījumus, lietotāju veidotos video vai abus;
- 2) 2. kritērijs. Pakalpojums, kas cita starpā **ietver nošķiramu daļu**, kuras galvenais mērķis ir nodrošināt plašākai sabiedrībai raidījumus, lietotāju veidotos video vai abus;
- 3) 3. kritērijs. Pakalpojums, kura **būtiskas funkcionalitātes nolūks** ir nodrošināt plašākai sabiedrībai raidījumus, lietotāju veidotos video vai abus.

3.1. 1. kritērijs. Pakalpojums, kura galvenais mērķis ir nodrošināt plašākai sabiedrībai raidījumu, lietotāju veidotos video vai abus, aprite

- 3.1.1. Pakalpojuma sniedzēja **galvenais** mērķis ir piedāvāt skatīties, augšupielādēt un dalīties ar platformas saturu tā, lai to saņemtu un tas gūtu atpazīstamību pēc iespējas plašākā sabiedrībā.
- 3.1.2. Ar jēdzienu “pakalpojums, kas ir paredzēts plašākai sabiedrībai”, ir saprotams tāds pakalpojums, kas ir pieejams publisko elektronisko sakaru tīkla lietotājam un paredzēts lielai sabiedrības daļai, ne tikai atsevišķiem lietotājiem vai domubiedru grupām.
- 3.1.3. Uzskatāms, ka pakalpojums ir paredzēts plašākai sabiedrībai arī gadījumos, ja pakalpojums pieejams par maksu, pakalpojuma saņemšanai nepieciešams reģistrēties vai tas pieejams tikai personām, kas sasniegušas noteiktu vecumu.
- 3.1.4. Par šāda tipa video koplietošanas platformām ir uzskatāmas, piemēram, *Youtube, TikTok, Twitch, u. c. (Instrukcijas apstiprināšanas brīdī)*.

3.2. 2. kritērijs. Pakalpojums, kas cita starpā ietver nošķiramu daļu, kuras galvenais mērķis ir nodrošināt plašākai sabiedrībai raidījumus, lietotāju veidotos video vai abus

- 3.2.1. Pakalpojumi, kas cita starpā ietver **nošķiramu daļu**, kuras galvenais mērķis ir nodrošināt plašākai sabiedrībai raidījumus, lietotāju veidotos video vai abus, piemēram, ir multimediju platformas vai hibrīdplatformas, kurās video koplietošana **ir viena no** vairākām platformas **funkcijām**, tomēr platformas galvenais mērķis ir tieši raidījumu, lietotāju veidotu video (vai abu) aprites nodrošināšana. Respektīvi, šādas platformas sevī ietver ne tikai minēto video koplietošanas funkciju, bet arī dažādus citus pakalpojumus, piemēram, sociālo mijiedarbību, ziņas, mūziku, tomēr tas nav platformas galvenais mērķis.
- 3.2.2. Pakalpojuma nošķiramajai daļai, kas pilda video koplietošanas funkciju, atbilst iepriekšējā kritērija minētās pazīmes.
- 3.2.3. Šāda tipa platformas ir, piemēram, *Instagram (Instagram reels)* (*Instagram* piedāvāta iespēja koplietot video *Reels* un *IGTV* formātā,

vienlaikus saglabājot sociālo tīklu kā galveno fokusu), *Facebook (Facebook Watch) (Instrukcijas apstiprināšanas brīdī)*.

3.3. 3. kritērijs. Pakalpojums, kura būtiskas funkcionalitātes nolūks ir nodrošināt plašākai sabiedrībai raidījumus, lietotāju veidotus video vai abus

- 3.3.1. Lai audiovizuālā satura sniegšanu varētu uzskatīt par pakalpojuma būtisku funkcionalitāti, audiovizuālais saturs nedrīkst būt “tikai atvasināts” vai veidot “tikai nelielu daļu” no attiecīgā pakalpojuma darbībām, citiem vārdiem sakot, lai gan platformas galvenais mērķis nav video koplietošana, tā tomēr ir būtiska platformas sastāvdaļa.
- 3.3.2. Audiovizuālais saturs uzskatāms par “nelielu daļu” no konkrētā pakalpojuma darbībām, ja, ņemot vērā kvantitatīvus un/vai kvalitatīvus rādītājus, tas šķiet nebūtisks pakalpojuma kopējā darbībā.
- 3.3.3. Kvantitatīvi – ja platforma uztur ievērojamu skaitu video, tad no tā var secināt, ka audiovizuālais saturs nav uzskatāms par nelielu tās pakalpojuma daļu.
- 3.3.4. Kvalitatīvi – ja video saturs būtiski veicina platformas funkcionalitāti vai panākumus tirgū, tad tas nav uzskatāms par nelielu pakalpojuma daļu arī neatkarīgi no kvantitatīvajiem rādītājiem. Šādu secinājumu var pamatot ar vairākiem aspektiem, piemēram, lietotāji patērē ievērojamu daudzumu video vai raidījumu, platforma veic ieguldījumus saturā vai platforma īpaši izceļ saturu.
- 3.3.5. Jēdziens “ievērojams skaits” katrā gadījumā ir izvērtējams atsevišķi, ņemot vērā šādus kritērijus: kopējo video vienību skaitu platformā, lietotāju aktivitāti (skatījumi, augšupielādes), platformas struktūru un mērķi.
- 3.3.6. Video koplietošanas platformas satura sniegšanu var uzskatīt par būtisku pakalpojuma daļu, ja izplatītais saturs atbilst platformas galvenajam mērķim – informēt, izklaidēt vai izglītēt sabiedrību.

4. pazīme. Pakalpojumā saturs tiek nodrošināts ar mērķi informēt, izklaidēt vai izglītēt plašāku sabiedrības daļu

- 4.1. Video koplietošanas platformas pakalpojuma uzdevums ir “informēt, izglītēt vai izklaidēt” plašāku sabiedrības daļu.
- 4.2. Tādi pakalpojumi, kuru galvenais uzdevums nav informēt, izglītēt vai izklaidēt sabiedrību, bet, piemēram, piedāvāt sabiedrībai dažādas preces un pakalpojumus, un saturs tajos ir izvietots tādēļ, lai vizualizētu piedāvājumu, nav uzskatāmi par video koplietošanas platformām.
- 4.3. Saturs tiek uzskatīts par nesaistītu ar platformas galveno mērķi, ja tas kalpo tikai platformas darbības vai funkcionalitātes nodrošināšanai. Tas attiecas, piemēram, uz video, kas augšupielādēti, lai atbalstītu komercdarījumus — piemēram, lai parādītu preces vai informētu par pakalpojumiem, ko plānots pārdot. Šāda situācija var būt e-komercijas platformās, kur lietotāji publicē video ar produktu lietošanas demonstrāciju. Šāda tipa platformas ir, piemēram, *Facebook*, izņemot *Facebook Watch* daļu, un *X (Instrukcijas apstiprināšanas brīdī)*.

5. pazīme. Pakalpojums tiek sniegts, izmantojot elektroniskos komunikāciju tīklus

- 5.1. Pakalpojuma sniedzējs īsteno savu mērķi, izmantojot publiskos elektronisko sakaru tīklus, tostarp tīmekļa vietnes un lietotnes.
- 5.2. Video koplietošanas platformas pakalpojums ir pieejams sabiedrībai, izmantojot elektroniskos komunikāciju tīklus, piemēram, internetu, mobilo sakaru tīklu.
- 5.3. Pakalpojuma saturs tiek izplatīts digitālā formātā, kas ļauj to pārraidīt, reproducēt un piekļūt tam, izmantojot elektronisko komunikāciju tīklus.

6. pazīme. Pakalpojuma sniedzējs nosaka platformas organizāciju

- 6.1. Pakalpojuma sniedzējs nosaka satura organizāciju platformā. Video koplietošanas platformas organizācija tiek veidota pēc noteikta principa, piemēram, pēc tematikas, žanriem un augšupielādes datuma.

6.2. Saturs var tikt organizēts (kārtots) visiem lietotājiem vienādi, taču var tikt izmantoti arī algoritmi, pielāgojot pakalpojuma piedāvājumu konkrētam lietotājam, pamatojoties uz lietotāja iepriekš izdarītajām izvēlēm, ģeogrāfisko atrašanās vietu vai citām pazīmēm.

III. Shēma video koplietošanas platformu identificēšanai

